

Muzeum Polskich Formacji Granicznych

<https://muzeumsg.strazgraniczna.pl/muz/formacje-ochrony-granic/rys-historyczny/1918-1939/9393,Straz-Graniczna-Gornego-Slaska-1921.html>
2024-07-16, 18:15

Straż Graniczna Górnego Śląska 1921

Wybuch III powstania śląskiego w maju 1921 r. i oskarżenia aliantów wobec rządu polskiego o pomoc powstańcom, wymusiły na Naczelnym Dowództwie Wojsk Powstańczych działania zmierzające do wykazania niezależności od państwa polskiego. Z tego powodu podjęto decyzję o powołaniu formacji, która zabezpieczałaby linię kordonu z Polską. W tym celu rozkazem z 20 maja 1921 r. Naczelnej Komendy Wojsk Powstańczych Górnego Śląska utworzono Straż Graniczną Górnego Śląska.

Formacja ta miała charakter wojskowo-policyjny, której celem było uwiarygodnienie władz powstańczych w oczach Międzysojusznicznej Komisji w Opolu i obalić tezę o polskiej interwencji zbrojnej na Górnym Śląsku. Straż Graniczna Górnego Śląska rozlokowana była na odcinku Liswarta- Brynica- Przemsza- Wisła (od Solarni do Olzy). Funkcjonariusze zatrzymywali przemytników i osoby próbujące przekroczyć granicę polsko-górnośląską bez odpowiednich przepustek. W praktyce zjawisko to było rzadko ujawniane ze względu na pomoc udzielaną powstańcom przez tajne agencje Oddziału II Ministerstwa Spraw Wojskowych.

Po przejęciu przez Polskę przyznanej jej części Górnego Śląska, Straż Graniczna Górnego Śląska została przesunięta na granicę z Niemcami i w czasie od 24 czerwca do 10 lipca 1922 r. włączona do Straży Granicznej.

Źródło: B. Kayzer, *Polskie formacje ochrony granic śląskich obszarów plebiscytowych w latach 1918-1922*, w: *Z dziejów polskich formacji granicznych 1918-1939*. Studia i materiały t. 1, red. B. Polak, Koszalin 1998.